

به نام خدا

پنجاه و دو نکته کلیدی در مورد آزمون های وکالت دادگستری

موسسه حقوقی آوای عدالت سروش

مقدمه

آزمون کارآموزی وکالت ، از جمله آزمون های شغلی و حرفه ای است که در میان فارغ التحصیلان رشته های حقوق قضایی و فقه و مبانی حقوق اسلامی از ارزش و اعتبار بالایی برخوردار می باشد. داوطلبان ورود به عرصه وکالت همواره سوالات و دغدغه هایی در خصوص نحوه برگزاری آزمون وکالت ، کیفیت سوالات ، روش های مطالعه و مسیر موفقیت در این آزمون را دارند.

از آنجائیکه بسیاری از داوطلبان امکان حضور در جلسات توجیهی یا شرکت در همایش ها و سمینارهای تخصصی در این حوزه را ندارند تصمیم گرفتیم بایسته های ورود به عرصه وکالت را در قالب مجموعه ای از نکات مهم و کلیدی طراحی نموده و در اختیار این عزیزان قرار دهیم.

امید است که با ارائه این مجموعه به بخشی از سوالات و ابهامات راجع به آزمون وکالت پاسخ مناسبی ارائه شود و ما نیز سهم کوچکی در موفقیت داوطلبان گرامی داشته باشیم.

- ۱- مجری برگزاری آزمون وکالت، اتحادیه سراسری کانون های وکلای دادگستری (اسکودا) می باشد که با همکاری سازمان سنجش و آموزش کشور آزمون وکالت را برگزار می نمایند.
- ۲- مبنای جذب کارآموزان وکالت، قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت سال ۱۳۷۶ می باشد.
- ۳- برگزاری آزمون وکالت سالیانه بوده و کانون های وکلا به موجب قانون مکلفند هر سال آزمون برگزار نمایند.
- ۴- ظرفیت پذیرش داوطلبان هر سال به موجب تصمیم هیات متشکل از نمایندگان قوه قضائیه و کانون وکلا مشخص میشود.
- ۵- ظرفیت پذیرش هر کانون مستقل، بر اساس نیازهای جغرافیایی و منطقه ای می باشد.
- ۶- ظرفیت های پذیرش اعلام شده، غیر قابل تغییر خواهد بود.
- ۷- کانون های مستقل در حال حاضر عبارتند از: آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اصفهان و چهارمحال و بختیاری، البرز، بوشهر، خراسان، فارس و کهگیلویه و بویر احمد، گلستان، گیلان، مازندران، کرمانشاه و ایلام، کردستان، قزوین، زنجان، کرمان، خوزستان، اردبیل، همدان، مرکزی، قم، لرستان و کانون مرکز (مشمول بر استان های تهران، سمنان، یزد، هرمزگان و سیستان و بلوچستان)
- ۸- برای شرکت در آزمون وکالت، داشتن مدرک کارشناسی یا گواهی فارغ التحصیلی در رشته های حقوق قضایی، فقه و مبانی حقوق اسلامی یا معادل آن از علوم حوزوی الزامی است. دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد در یکی از رشته های فوق الذکر امتیازی محسوب نمی شود.
- توجه: به داوطلبان توصیه می شود در اسرع وقت نسبت به اخذ مدرک کارشناسی یا گواهی فارغ التحصیلی از دانشگاه خود اقدام نمایند.
- ۹- معدل فارغ التحصیلی یا دانشگاه محل تحصیل تأثیری در گزینش داوطلبان ندارد.
- ۱۰- داوطلبان شرکت در آزمون وکالت محدودیت حداقل سنی ندارند لیکن مشمول محدودیت حداکثر سنی خواهند بود. بدین ترتیب برای استان تهران حداکثر سن ۴۱ سال و برای سایر کانون ها حداکثر سن ۵۱ سال می باشد.
- ۱۱- داوطلبان مرد (آقایان) حتماً باید دارای کارت پایان خدمت یا معافیت از خدمت باشند.
- ۱۲- تحصیل در مقاطع کارشناسی ارشد یا دکتری حقوق، موجب معافیت از ارائه کارت نخواهد بود.
- ۱۳- در آزمون وکالت، ایثارگران دارای سهمیه خاص می باشند. منظور از ایثارگران:
الف) افرادی که سابقه ۱ ماه حضور در جبهه جنگ (حداکثر تا تاریخ ۶۷/۰۶/۳۱) دارند یا در اسارت دشمن بوده اند.

ب) جانبازان بالای ۲۵ درصد.

ج) بستگان درجه اول شهدا و جانبازان بالای ۵۱٪.

۱۴- هر داوطلب فقط حق ثبت نام در یکی از کانون های مستقل را دارد و ثبت نام در دو کانون ، تخلف می باشد.

۱۵- محل برگزاری آزمون وکالت ، در محل همان کانون می باشد.

۱۶- آزمون به صورت تستی و یک مرحله ای خواهد بود.

۱۷- نتیجه آزمون در فاصله ۷۱ الی ۴۵ روز پس از برگزاری آزمون در سایت همان کانون اعلام خواهد شد.

۱۸- پس از اعلام نتایج در مهلت مقرر از پذیرفته شدگان ثبت نام به عمل می آید.

۱۹- ترتیب ثبت نام و الویت انتخاب شهر بر اساس رتبه داوطلبان می باشد.

۲۰- در روز ثبت نام ، پذیرفته شدگان باید اصول مدارک مورد نیاز را به همراه داشته باشند و در غیر اینصورت قبولی آنها منتفی خواهد شد.

۲۱- کانون متبوع استعلامات لازم را از مراجع ذیصلاح به عمل خواهد آورد.

۲۲- داوطلبان پس از پذیرش و ثبت نام ملزم به گذراندن دوره کارآموزی به مدت ۱۸ ماه طبق تشخیص کانون متبوع خود خواهند بود.

۲۳- صدور پروانه کارآموزی و تعیین نحوه و چگونگی طی دوره کارآموزی به تشخیص همان کانون می باشد.

۲۴- پس از گذراندن دوره کارآموزی داوطلبان باید در آزمون اختبار شرکت نمایند.

۲۵- اختبار به صورت شفاهی و کتبی به عمل می آید و پس از جمع نمرات در دو مرحله ، نمره نهایی اعلام خواهد شد. در صورت عدم احراز نمره قبولی ، کارآموزان تجدید دوره خواهند شد.

۲۶- پس از برگزاری اختبار و احراز نمره قبولی ، کارآموزان باید سوگند یاد نمایند.

۲۷- پس از انجام مراسم سوگند (تحلیف) پروانه وکالت دادگستری توسط کانون متبوع صادر خواهد شد.

۲۸- پس از صدور پروانه وکالت ، وضعیت داوطلب از کارآموز به وکیل پایه یک دادگستری تغییر می نماید.

۲۹- هر وکیل باید در حوزه محل پذیرش خود دفتری را دایر نماید یا حداقل باید نشانی را به عنوان دفتر به کانون متبوع خود اعلام نماید.

۳۰- وکیل نمی تواند به غیر از محل صدور پروانه وکالت خود ، در شهر یا حوزه دیگری دفتری دایر نماید لیکن می تواند با پروانه وکالت خود در سراسر ایران وکالت نماید. هرگونه نقل و انتقال و جابه جایی از کانونی به کانون دیگر منوط به موافقت کانون های مبداء و مقصد می باشد.

۳۱- وکلا مشمول قاعده منع جمع مشاغل دولتی هستند. به عبارت دیگر وکیل نمی تواند همزمان عهده دار شغل دولتی باشد و در صورت عهده دار شدن شغل دولتی باید پروانه وکالت خود را به کانون متبوع خویش تودیع نماید.

۳۲- وکلا نمی توانند به سایر مشاغل حقوقی از جمله قضاوت ، مشاوره حقوقی (ماده ۱۸۷) و سر دفتری اشتغال داشته باشند.

تشریفات مربوط به ثبت نام آزمون وکالت

۳۳- آگهی ثبت نام کانون در سال معمولاً در هفته اول شهریور ماه در سایت کانون وکلای دادگستری به نشانی www.icbar.ir یا www.iranbar.org یا روزنامه اطلاعات منتشر خواهد شد.

۳۴- نحوه ثبت نام ، مدارک لازم و هزینه مربوط به شرکت در آزمون در همان آگهی انتشار خواهد آمد. لازم به ذکر است مدارکی از قبیل کپی مصدق شناسنامه و کارت ملی ، مدرک کارشناسی یا گواهی فارغ التحصیلی ، عکس ، کارت پایان خدمت یا معافیت از خدمت (برای آقایان) و فیش هزینه ثبت نام لازم خواهد بود.
توجه: محل تصدیق (کپی برابر اصل نمودن) مدارک، دفاتر اسناد رسمی می باشد.

۳۵- داوطلبان باید بر اساس توان علمی و شاخص های فردی ، شغلی و خانوادگی و غیره کانون مطلوب خود را انتخاب نمایند.

بدیهی است پس از قبولی در کانون ، امکان انتقال و جابه جایی اصولاً امکانپذیر نیست.

۳۶- پس از جمع آوری مدارک مورد نیاز و اسکن آنها ، ثبت نام به صورت اینترنتی خواهد بود.

۳۷- شرکت کنندگان چند روز قبل از برگزاری آزمون (معمولاً ۷ الی ۴ روز) باید کارت شرکت در جلسه آزمون را از سایت دریافت نمایند. نواقص احتمالی در کارت در همان روز ها برطرف خواهد شد.

۳۸- صدور کارت شرکت در آزمون به منزله تایید صحت مدارک ارسالی نخواهد بود. بنابراین اگر داوطلبی اطلاعات نادرستی را ارائه نماید و بر اساس آن ، کارت شرکت در آزمون برای وی صادر شود و داوطلب در آزمون وکالت مورد پذیرش قرار بگیرد ، هر زمان که نادرستی مدارک ارسالی اثبات گردد قبولی وی کان لم یکن خواهد شد و قبولی وی در آزمون ایجاد حقی نخواهد نمود.

تشریفات مربوط به برگزاری آزمون وکالت

- ۳۹- آزمونهای وکالت هر سال ، در کانون های مستقل به صورت همزمان برگزار خواهد شد.
- ۴۰- ساعت و محل برگزاری آزمون در کارت شرکت در جلسه آزمون درج خواهد شد.
- ۴۱- داوطلبان باید یک ساعت قبل از زمان شروع آزمون ، در محل برگزاری آزمون حاضر باشند.
- ۴۲- دفترچه آزمون یک جلدی بوده و مشتمل بر ۱۲۱ سوال می باشد.
- ۴۳- مدت زمان برگزاری آزمون ۱۲۱ دقیقه می باشد و قابل تمدید یا افزایش نخواهد بود.
- ۴۴- مفاد آزمون و ضرایب آن عبارتست از : حقوق مدنی (۳) ، آیین دادرسی مدنی (۳) ، حقوق جزا (۲) ، آیین دادرسی کیفری (۲) ، حقوق تجارت (۲) و اصول فقه (۱).
- ۴۵- سوالات توسط هیئت هایی از متخصصان و اساتید طراحی شده و در نهایت از میان آنها سوالات نهایی گزینش خواهد شد.
- ۴۶- منبع اصلی سوالات قوانین و آراء وحدت رویه می باشد.
- ۴۷- طراحان سوال در انتخاب و گزینش سوالات آزاد بوده و هیچگونه محدودیتی در انتخاب و طرح سوالات ندارند.
- ۴۸- ممکن است سوالات طرح شده با تصورات و احتمالات داوطلبان ، همخوانی نداشته باشد. به یاد داشته باشید وضعیت آزمون برای تمام داوطلبان یکسان خواهد بود و هر داوطلب باید آمادگی علمی ، ذهنی و روانی در مواجهه با اقسام سوالات سخت ، متعادل و آسان را داشته باشد.
- ۴۹- وجود چند سوال اختلافی و حتی غیر متعارف در دفترچه سوالات امری بدیهی و محتمل است و داوطلبان باید از لحاظ ذهنی و روانی آمادگی مواجهه با این قسم سوالات را نیز داشته باشند و بی دلیل بهانه جویی ننمایند.

ابزارهای لازم جهت موفقیت در آزمون وکالت

- ۵۰- محتوای آزمون با تاکید بر قوانین و آراء وحدت رویه می باشد لیکن این امر به استنباط و فهم آنها دلالت دارد نه حفظ مطالب.
- ۵۱- تعداد پاسخ نادرست در هر درس ، مانع بزرگی برای موفقیت خواهد بود. به همین دلیل پیشنهاد می شود حداکثر ۴ پاسخ در هر درس ، نادرست باشد.
- ۵۲- برای قبولی در هر یک از کانون ها اگر سطح آزمون در وضعیت متعادل باشد کسب نمره ۱۲ از ۲۰ یا ۶۰ از ۱۰۰ لازم است.
- لازم به ذکر است سطح نمره قبولی در هر یک از کانون ها متفاوت است و اعلام این نمرات تقریبی و نسبی می باشد.

توجه: متأسفانه تاکنون در خصوص قانون مجازات اسلامی، تصمیم گیری نشده است لیکن به داوطلبان توصیه می شود در کنار مطالعه قانون مجازات اسلامی قدیم، قانون جدید را نیز مطالعه نمایند. پیش بینی می شود که مبنای طرح سوالات درس حقوق جزا مشترکات قانون قدیم و جدید باشد. در هر حال طرح سوالات در این درس به نحوی خواهد بود که داوطلبان متضرر نشوند.

اگر قصد تقسیم نیروی خود میان قانون قدیم و جدید را دارید پیشنهاد می شود ۳۱٪ صرف قانون قدیم و ۷۱٪ به قانون جدید اختصاص داده شود. به هر حال باید در مورد درس حقوق جزا با تدبیر و آینده نگری عمل نمود و از هر گونه رفتار احساسی یا ریسکی پرهیز نمود. البته این توصیه تا زمان عدم تعیین تکلیف قانون مجازات اعتبار دارد و پس از آن داوطلبان باید تمام نیروی خود را صرف قانون حاکم بنمایند.

منابع ذیل برای موفقیت در آزمون وکالت پیشنهاد می شود:

الف: قوانین اصلی و فرعی هر درس + آراء وحدت رویه دیوانعالی کشور

ب: جزوات کمک آموزشی: جزواتی که توسط موسسات مختلف آموزشی چاپ و منتشر شده است یا در کلاس های آموزشی موسسات تدریس می شود. (می توانید تعدادی از این جزوه ها رو در سایت حق گستر دانلود کنید).

ج: کتب مرجع:

حقوق مدنی: قانون مدنی در نظم حقوقی کنونی دکتر ناصر کاتوزیان + قواعد عمومی قراردادها (حقوق مدنی (۳) دکتر حسین صفایی

حقوق تجارت: دوره پنج جلدی دکتر اسکینی یا قانون تجارت در نظم حقوقی کنونی دکتر دمیرچلی + حقوق شرکت های تجاری دکتر پاسبان + اسناد تجاری دکتر کاویانی

حقوق جزا: محشای قانون مجازات اسلامی دکتر گلدوزیان + دوره ۷ جلدی حقوق جزای اختصاصی دکتر میر محمد صادقی

آیین دادرسی کیفری: کتاب دکتر علی خالقی یا دکتر محمد آشوری

آیین دادرسی مدنی: دوره سه جلدی دکتر شمس (بنیادین یا پیشرفته)

اصول فقه: کتاب اصول فقه دکتر محمدی + دوره سه جلدی دکتر محقق داماد